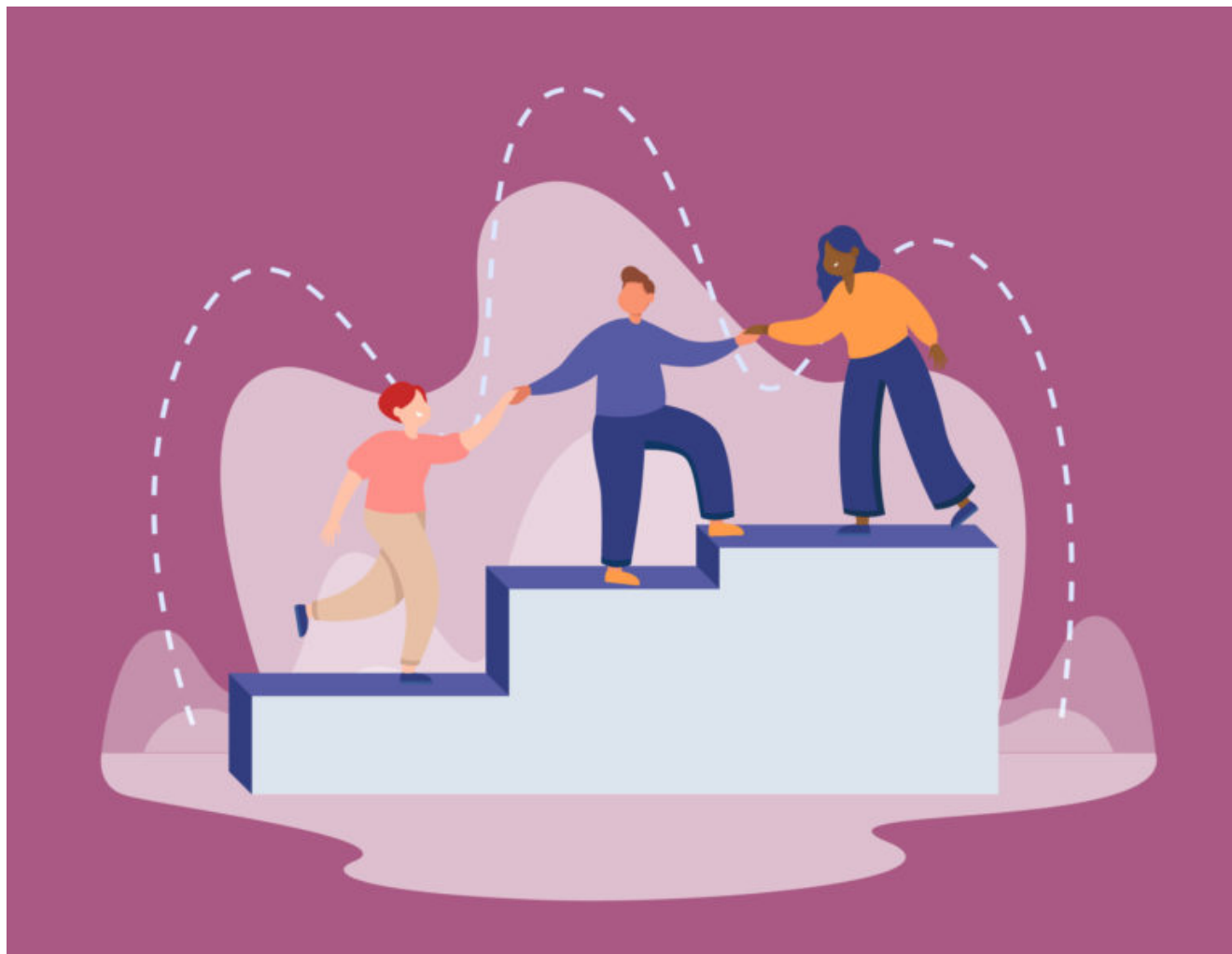

Llei del voluntariat: com afecta les entitats i les voluntàries?

5 juliol 2022

Aquest article forma part d'una sèrie d'articles sobre obligacions legals. Consulta la resta d'articles a ['Obligacions legals de les associacions: tot el que cal saber'](#) (CRAJ).

S'entén per voluntariat el **conjunt d'accions i activitats d'interès general**, motivades per l'**altruisme** i la voluntat de **transformació social**, que realitzen les persones físiques. Ja sigui participant en projectes en el marc d'una activitat associativa o bé en programes específics de voluntariat d'una entitat sense ànim de lucre, a Catalunya s'aplica la [Llei 25/2015 del Voluntariat i Foment de l'Associacionisme](#).

S'ha de tenir en compte que l'acció voluntària en cap cas pot substituir llocs de

treball i les persones voluntàries no poden rebre cap compensació econòmica per les seves tasques. Podeu ampliar la informació amb l'article '[Voluntariat: què és i aspectes a tenir en compte](#)' (CRAJ).

La llei del voluntariat distingeix les entitats de base associativa, on totes les persones voluntàries són sòcies, de les entitats que tenen voluntariat no associat. **Les entitats de base associativa no necessiten un programa de voluntariat***. Així doncs, són **les entitats que disposen de persones voluntàries NO sòcies les que tenen l'obligació de complir plenament amb aquesta llei**. En canvi, les entitats on totes les voluntàries són sòcies, en cas que no tinguin **programa de voluntariat**, només han de disposar de l'[assegurança de responsabilitat civil i d'accidents](#) i seguir els altres aspectes de la llei com a recomanació, si s'escau.

**Programa de voluntariat: document formal, aprovat per l'òrgan de govern d'una entitat de voluntariat, que recull sistemàticament i justificadament la voluntat de l'entitat d'organitzar una o més activitats d'interès general que complementin el compliment dels seus objectius o hi coadjuvin, amb la participació de voluntaris, com un valor afegit dins de l'organització.*

Què implica complir la llei del voluntariat?

1. Disposar d'una **assegurança de responsabilitat civil i d'accidents** que cobreixi els riscos derivats de l'activitat que duen a terme les persones voluntàries i dels danys que, involuntàriament, poguessin causar a tercers per raó de la seva activitat. Si voleu saber més sobre assegurances, podeu consultar l'article '[Assegurances per associacions](#)' (CRAJ).
2. Tenir un **registre de les persones voluntàries** que contingui una descripció mínima de la tasca que fan i de la seva capacitat específica. Podeu utilitzar la '[Plantilla de llibre de sòcies](#)' (CRAJ).
3. Tenir un **programa de voluntariat** aprovat per l'òrgan de govern on es reculli el compromís de l'entitat de tenir voluntariat, s'especifiqui que el voluntariat és un valor imprescindible per assolir les finalitats i la missió de l'entitat i en quins projectes de l'entitat es concreta.

4. Elaborar un **catàleg d'acció voluntària**, que doni a conèixer totes les **opcions de voluntariat** que ofereix l'entitat. S'ha de realitzar un cop el programa de voluntariat estigui aprovat. Això no és una obligació específica de la llei, però ho recomana la Generalitat a les seves **'Monografies: La Llei del voluntariat pas a pas'**.
5. Fer un **pla de voluntariat** que defineixi el cicle de vida del voluntariat i com s'organitza dins de l'entitat.
6. Fer un **pla de formació** on es reculli totes les formacions per a les persones voluntàries. El pla de formació ha de partir del catàleg d'acció voluntària, en el qual s'hauran definit les accions que haurien de saber fer les voluntàries. La formació garanteix que desenvolupin les seves competències, habilitats i aptituds, i que facin la seva tasca de manera satisfactòria.
7. Incorporar les persones voluntàries als programes de voluntariat formalitzant-ho per escrit, per mitjà d'un **full de compromís**, que és el document que formalitza la relació entre la voluntària i l'entitat que l'acull. Aquest document ha de contenir com a mínim:
 - El caràcter voluntari i altruista de la relació
 - Les funcions i les tasques acordades
 - El compromís de rescabament de les despeses assumides per la voluntària
 - La formació fixada com a necessària per a l'entitat
 - L'existència d'una assegurança
 - I a més a més, tenir en compte la conciliació de la vida laboral i familiar de la voluntària.

Caldrà mantenir sempre actualitzat el full de compromís. En el cas de les menors d'edat, els familiars o tutors legals han de signar el full de compromís, sempre que els programes d'acció voluntària s'adaptin a les característiques i edat de les menors, respectant-ne en tot moment la seva voluntat. Us fem la **'Plantilla de compromís de voluntariat'** (CRAJ) per si us és d'utilitat.
8. Les entitats de voluntariat tenen l'obligació d'expedir **certificacions de la participació de les seves voluntàries en els seus programes**.

9. Les entitats de voluntariat tenen l'obligació de designar una **coordinació de voluntariat**, que supervisi les tasques i que sigui la persona de referència a qui poder-se dirigir.

	Entitats de base associativa on totes les voluntàries són sòcies	Entitats que compten amb voluntàries no sòcies	
		Fins a 100 voluntàries	A partir de 101 voluntàries
Assegurança de responsabilitat civil	Obligatori	Obligatori	Obligatori
Registre de persones vinculades a l'associació	Llibre de sòcies	Registre de voluntàries	Registre de voluntàries
Full de compromís	No obligatori	Obligatori	Obligatori
Programa de voluntariat	Opcional	Obligatori	Obligatori
Catàleg d'acció voluntària	Opcional	Opcional	Opcional
Pla de voluntariat	Obligatori si teniu programa de voluntariat	Pot delegar-se a federacions	Obligatori
Pla de formació	Obligatori si teniu programa de voluntariat	Pot delegar-se a federacions	Obligatori
Certificació	Obligatori si teniu programa de voluntariat	Pot delegar-se a federacions	Obligatori
Coordinació de voluntariat	Obligatori si teniu programa de voluntariat	Pot delegar-se a federacions	Obligatori

Drets i deures

L'entitat té el dret d'escollir lliurement les voluntàries perquè formin part del seu projecte, tot i que **són elles qui decideixen participar i col·laborar lliurement complint amb l'obligació** de cooperar en la consecució dels objectius del programa fent l'activitat a què s'han compromès amb responsabilitat, diligència, confidencialitat i competència.

Les associacions, entre altres coses, han de garantir a les seves voluntàries:

1. Proporcionar **informació de l'entitat**, el funcionament, les seves activitats i **suport en el desenvolupament de l'acció voluntària**.
2. Rebre la **formació necessària per al desenvolupament de l'activitat**.
3. Participar activament en l'elaboració, planificació, execució i avaluació dels programes i activitats on col·laborin.
4. **Liquidar les despeses** que els hi pugui ocasionar l'activitat voluntària, sempre que estiguin degudament justificades.
5. Disposar d'acreditació o identificació com a voluntaris.
6. Obtenir un **certificat de llur participació en els programes de voluntariat**.

Per a més informació sobre els drets de les persones voluntàries, podeu consultar l'[article 8 de la Llei del Voluntariat](#).

Pel que fa als deures, les persones que participen en programes de voluntariat tenen els següents:

1. **Cooperar en la consecució dels objectius de l'entitat** o dels programes en què participen per al compliment dels compromisos adquirits dins de l'entitat.
2. **Participar activament** en la formació acordada amb l'entitat de voluntariat per a l'acompliment de la tasca.
3. Acomplir l'activitat en què participen amb **responsabilitat, diligència i competència**, i respectar les normes internes de funcionament de l'entitat de voluntariat.
4. Observar les **mesures de seguretat i salut** que estableixen les lleis.
5. **Rebutjar tota contraprestació econòmica** o material que els ofereixin els destinataris o tercers per llur actuació, llevat dels diners de butxaca i

d'altres conceptes similars pel que fa als programes de voluntariat internacional.

6. Respectar els **drets i la dignitat dels destinataris** de l'acció voluntària i dels altres voluntaris amb els quals col·laborin.
7. Mantenir la **confidencialitat** de les informacions rebudes i conegudes en l'acompliment de llur activitat.
8. Notificar a l'entitat de voluntariat amb l'antelació suficient en cas de **renúncia**, per tal que es puguin adoptar les mesures necessàries per a evitar perjudicis a l'activitat en què participen.

Per a més informació sobre els deures de les persones voluntàries, podeu consultar l'[article 9 de la Llei del Voluntariat](#)

Cens d'entitats de voluntariat de Catalunya

La Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària impulsa el [Cens d'entitats de voluntariat de Catalunya](#). **El Cens reconeix les entitats de voluntariat i ahora garanteix que compleixen la llei del voluntariat.** En aquest sentit, el Cens actua al servei de les entitats de voluntariat, a qui reconeix i promou; i del voluntariat, a qui ofereix informació sobre les entitats i en garanteix la qualitat i el compliment de la llei.

Les entitats s'hi poden inscriure a través de la [sol·licitud per formar part del Cens d'entitats del voluntariat de Catalunya](#).

L'avantprojecte de llei de Foment de l'Associacionisme

El febrer del 2022 el govern va aprovar l'[Avantprojecte de llei de Foment de l'Associacionisme](#) amb la finalitat de potenciar i enfortir el teixit de les entitats, reconèixer la tasca i el valor d'aquestes, així com simplificar la seva relació amb l'Administració.

Com explica Xarxanet a l'article '[Aprovat el Projecte de llei de Foment de l'Associacionisme](#)', la llei vol ser un **complement i ampliació** de la normativa

que fins ara regulava de forma parcial aquesta qüestió. En destaquen 3 línies:

1. **Foment de l'associacionisme i impuls en la participació**, posant en relleu el valor de les associacions.
2. **Més suport per a les entitats**, en referència a l'**assessorament i suport tècnic** de les associacions, la necessitat de "**simplificar i desburocratitzar** la gestió dels tràmits i millorar els procediments", **facilitar espais públics** o la tendència cap a la creació d'una **finestreta única**.
3. **Foment de l'associacionisme de base**, en referència a les **entitats més arrelades al territori** que generen "un impacte transformador que beneficia la comunitat més propera, de base territorial i participativa".

En la resolució del 2017 del [CNJC 'Per una llei de l'associacionisme útil per a les associacions'](#), es reivindicava la diferència entre les associacions de base associativa i les entitats amb persones voluntàries, les quals no exerceixen la mateixa incidència en la construcció del projecte que desenvolupen. En la resolució es demanava afavorir a les associacions amb la necessitat d'aprovar una llei que emplacés directament a les administracions públiques a **reconèixer, donar suport i fomentar l'associacionisme**.

Altres recursos d'interès

- [Monografies de la Llei de voluntariat](#) (Generalitat de Catalunya)
- ['Voluntariat: què és i aspectes a tenir en compte'](#) (CRAJ)
- ['Assegurances per associacions'](#) (CRAJ)
- [Plantilla de llibre de sòcies](#) (CRAJ)
- [Plantilla de compromís de voluntariat](#) (CRAJ)
- [Recursos de la Federació Catalana de Voluntariat Social](#) (FCVS)
- [Claus per a l'elaboració d'un pla de voluntariat](#) (Fundació Pere Tarrés)
- [Guia para elaborar un plan de voluntariado](#) (Plataforma del voluntariado de España)

Si teniu dubtes o necessiteu un cop de mà, poseu-vos en contacte amb nosaltres o demaneu-nos un assessorament gratuït escrivint a info@crajbcn.cat, trucant al **93 265 52 17** o per [Telegram](#) o [WhatsApp](#).